

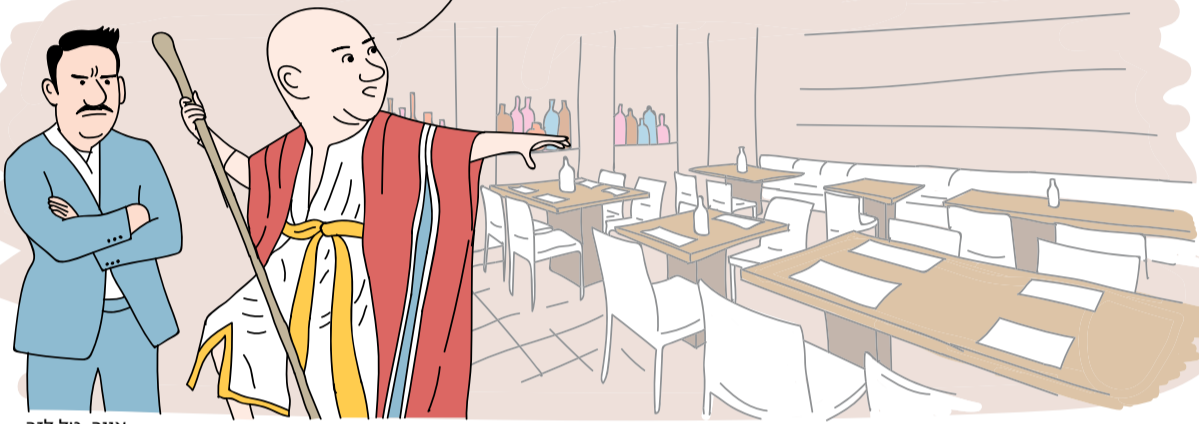
יאיר ניצני מרים גבה

עבדים היינו לפרעה בטוסקנה

איך ליל סדר כשר במסעדה איטלקית גרם לי להבין כמה דברים על חירות ואוכל טעים

וכאן, אומברטו ידדי, תצמיד לי שולחנות ל-20 איש ככה

איור: טל לזר

רצון לשפוך עליהם משהו – בטח לא את האמא של אשתו.

כמה ימים אחרי ליל הסדר, אותו יועץ כלכלי שלח לי דו"ח מפורט על האירוע עם הצעות לייעוץ. כך כתב: יאיר היקר,

1. יחסית לעם שמנסה לזכור כמה היה לו מבאס במצרים, אנחנו שרים די הרבה. לשיר "די דיינו" יש מנגינה קליטה, אבל הוא חוזר על עצמו. מומלץ לקצר. אילו הסתפקנו בשני בתים ולא הכפלנו בפזמון – דיינו.

2. מטיוול שערכת פעם במצרים אני זוכר רקדניות בטן, פלאפל טעים, בשר כבש והרבה על האש. עם כל הכבוד לנושאים משמחים כמו עברות, הליכה במדבר ומכת שחין – לא כדאי להציג בערב החשוב הזה גם את הצדדים היותר חיוביים של האזור?

3. האם ההתעקשות על שתיית ארבע כוסות יין היא כדי להעביר את הטעם של האוכל הלא ממש מוצלח? יש סתירה בין כמות היין ששותים בערב הזה לבין תרגילי הזיכרון שמחייבים שירים מורכבים כמו אחד אלוהינו, מה נשתנה וחד גדיא. אתה צריך לזכור את רשימת הכוכביא, דיבריא ושביטא וגם את סאגת הגדיא, שונרא וחוטרא, והכל בארמית – שפה עתיקה שהיום לא מעניינת שום כלבא והיא חפריא וניג'וסיא אחת גדולה. אפשר לעדכן לשפות מודרניות, כמו עברית או אימוג'ית.

4. למה שרים על הילחמניה בחג שאסור בו חמץ? אתם מרליקים סתם. לפחות תשנו את השיר ל: הילחמניה מקמח תפוחי אדמה.

5. משהו לא מסתדר לי בסיפור יציאת מצרים עם הקי-לומטר' והזמן. המרחק בין כנען למצרים הוא מקסימום 1,000 קילומטר, וגם אם העם הלא-ממשיספורטיבי הזה הלך בסך הכל שני קילומטר ביום, ובשאר היום נשאר באוהל וראה "הכלה מאיסטנבול", וגם אם הם תעו קצת בדרך והתעכבו כדי לבנות את עגל הזהב וכדי שמש יכה בסלע – זה לא לוקח 40 שנה. יש פה פייק ניוו שממש לא מתאים לעם שהמציא את ווייז.

6. חייבים להיפטר מעוגיות הקוקוס האלה. אני ממליץ על עוגיות שקדים איטלקיות בשם אמרטי ללא קמח. כתבתי לו שאעביר את ההצעות לרב הראשי או למנכ"ל פסה, ובכל מקרה אני מזמין אותו להגיע לארץ להתארח אצלנו בסדר הבא. מאז לא שמעתי ממנו יותר. אני חושש שהוא אימץ לעצמו זהות ברזילית ומתחבא בפיצרייה.

חג שמח! ●

yairn@israelhyom.co.il

ולחיות אורח שלנו. אומברטו ניסה להבין איך השומר בכ" ניסה אמור להבדיל בין אליהו הנביא לאל-מקדסי, המחבל מדאעש, והרגשתי שברגע זה הוא מאבד בי אמון ומתחיל לראות בי תימהוני ששומר כיסאות לאנשים דמוניים, או אחד שכבר שתה היום ארבע כוסות.

כדי להציל את האירוע הצעתי לשלם לו מראש, והוא בתמורה הסכים להשאיר כיסא ריק לאלהו, ואפילו הציע, ספק בצחוק, להגיד למאחר הסדרתי הזה מה לכתוב בוויזו כדי שהפעם הוא יגיע בזמן.

בערב עצמו הגיעו כל בני המשפחה לבושים בבגדי חג. השולחן היה ערוך יפה, הקערה עמדה באמצע, אם כי במקום חזרת הם הניחו ווסאבי ששאלו ממסעדה יפנית, ובמקום ביצה קשה הונחו שתי ביצי עין, כי אומברטו מבין כמה טעים, ופחות מכיר את הבדיחה החבוטה על הביצים הקשות והמים של ים סוף.

הקניידלך נראו יותר כמו פיצות קטנות, והמצות ששלחתי מבעוד מועד לא הגיעו לשולחן. מתברר שאחד העובדים פתח את החבי"ל, הרגיש ביד את המרקם של המצה, והיה בטוח שזה חומר שנשלח לצורך איטום המסעדה.

המלצרים התקשו בהבנת כללי הסדר. בכל כמה דקות מלצר אחד סגר את הדלת שהושארה פתוחה עבור אליהו, ומלצר אחר החזיר את הצלחת והסכו"ם של אליהו למטבח.

כשאבא שלי החביא את האפיקומן באחד הרהיטים במ"קום, מלצר איטלקי חרוץ מדי רץ אחרי, הוציא את המצה מהמחבוא, זרק לפח והעביר שואב אבק. אחרי פעמיים ניסיתי להסביר לו על מסורת החבאת האפיקומן, אבל הוא התקשה להאמין שמדובר בפעילות שמעסיקה גם אנשים שעברו את גיל 5, ושהדבר המוזר שמסתתר בתוך המגבת הוא באמת מזון.

אחד מקרובי המשפחה שלנו, שעובד בחברת ייעוץ כל"כלי באיטליה וישב קרוב אלי, ביקש הסברים על ההגדה. ניסיתי להסביר לו במהלך הסדר, אבל זה לא היה פשוט. הבחור, שלא ממש מחובר למסורת ושכל חבריו האיטל"קים אינם יהודים, התקשה עם המשפט "שפוך חמתך על הגויים". הסביר שחבריו הגויים דווקא איתו, ואין לו שום

ובימים ההם, לפני כמה שנים, הוחלט במשפחה המורחבת שאת ליל הסדר נעשה בפאדובה שבאיטליה. חלק מבני המשפחה היו בשליחות, וזו היתה גם הזדמנות טובה לאחד את המשפחה ולארח כמה בני משפחה רחוקים, שסדר כהלכתו רחוק מהם כרחוק פרעה מדונטלה ורסאצ'ה. כשבוע לפני האירוע נפגשתי עם אומברטו אדריאטי, בעליה של מסעדה מקומית, שנבחרה לארח את הסדר. סגרנו על חדר פרטי שיכיל כ-20 אורחים, ועברתי עם אומברטו על הצרכים המיוחדים.

מכיוון שאף אחד מהמוזמנים לא היה דתי מדי, לא הקפדתי על קלה כחמורה ועיגלנו כמה פינות – אבל כן הזמנו יין כשר, דאגנו לשתי חבילות מצות, וערב קודם לכן אפילו עשינו ביעור חמץ סמלי. הגעתי עם נה, מבר-שת קטנה וקיסמי שיניים, וחיפשנו חמץ. כיאה למסעדה איטלקית שמפורסמת בפסטה שלה, מצאנו כמות חמץ שיכולה להאכיל חצי קולוסיאום, ואת הממצאים הכנסנו לשקית ניילון.

בעל המסעדה הביט בי במבט מלא תמיהה, ששמור לחייו שהגיע לכאן מוכב הלכת קניידלך. הוא ניסה להבין למה אני אוסף מהרצה פירורים עם קיסם, וכדי לנסות לצמצם את האומללות שלי, הדליק בכל פעם את האור ולא הבין למה אני מתעקש להמשיך להסתמך על הנה. כשביקשתי שיכינו לנו לערב הסדר קערה וקנקן לנטילת ידיים, אומברטו חיך ואמר שיש להם אמבטיה מסודרת עם כיוורים חדשים וסבון ריחני, כל אחד יכול לבקר שם מתי שירצה, ואין שום צורך לעשות את זה ליד השולחן. הסברתי שמדובר במסורת בת אלפי שנים, שנבצע כמה וכמה פעמים במהלך הארוחה, בלי קשר ללכודך.

אחר כך שקדנו על התפריט, כשאני – שהפכתי בן-רגע מקולוס הלבתי לאדמו"ר מגור – מסביר לו את חוקי החג. אסור להם, העוגות רק מקוקוס, והבשר צריך להיות כשר, כמובן (שלל כללים מפורטים שאפשר לתמצת תחת ההג"דרה: לא טעים).

העברתי לו מתכון מדויק למרק עוף עם קניידלך, והסברתי שליד כל צלחת צריך להשאיר מקום, כי הסועדים יקבלו ספרון המכונה הגדה, שבי מקום פירוט של מנות עיקריות וקינוחים, יכלול סיפורים וציורים על עבדים, פרעונים ומכת ארבה. ביקשתי גם שיכינו קערה מרי כזית עם זרוע של עוף, ביצה במי מלח, חרוסת, מרור וכרפס. הסברתי שהמרור מייצג את המרו-רים שאכלנו מהמצרים ושנאנח-נו מוכנים להסתפק בחסה, והוא השיב שכנראה לא ממש סבלנו במצרים, הרי חסה מתובלת בשמן זית מטוסקנה ובלסמי מחבל אמיליה-הירומאניה היא מעדן שרעמסס השני היה יכול רק לחלום עליו.

התקשיתי להסביר לו למה בחרו לייצג את היר החזקה והזרוע הנטויה דווקא בעזרת רגל, ועוד של תרנגולת, חיה נטולת ידיים. הרעיון של גפילטע פיש נראה לו משונה במיוחד: מבחינתו אין שום סיבה לאכול דג מתוק, אלא אם המנה העיקרית נפלה לקערה של הטיירמיסו.

אומברטו גילה מודעות ורגישות לצרכים הביטחוניים של הישראלים והציע שבזמן האירוע יוצב בכניסה למקום שומר, והדלתות יינעלו. הסברתי לו שהמסורת גוברת על השיקולים הביטחוניים, ובליל הסדר אנחנו דווקא נוהגים להשאיר את הדלת פתוחה, כדי שאליהו הנביא יוכל להגיע

בבחירת התפריט הפכתי מקולוס הלבתי לאדמו"ר, והסברתי לבעל המסעדה את חוקי החג: אסור לחם, העוגות רק מקוקוס, והבשר כשר. הוא הביט בי במבט מלא תמיהה